

י"ג טבת ה'תשע"ו 25.12.15

מגזין מס' 360

שבת פרשת ויחי

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייך כסגנא

כל אחד ואחד מאיתנו צריך להשתדל להיות 'פנימי'

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

ענין הפנימיות הוא בעצם לשלם מיסים לקול הפנימי שלי, היינו, במילים פשוטות, פחות להתבייש מדעת הקהל ומאיך שמתייחסים אלי, פחות למקד את תשומת הלב שלי בהתגוננות, בהתייפות ובלרצות את הסביבה....

ויותר בעצם להקשיב לקול הפנימי שלי, ל'נשמת אדם תלמדנו', זאת אומרת, בתוכי יש את המורה הכי טוב, משום שהקול הפנימי הוא כלי רגיש ביותר, כי את עצמי אי אפשר לרמות, כי אני רואה ללבב - הלב שלי, והזולת רואה רק לעיניים - את החיצוניות שלי, את מה שאני בוחר להראות... כלומר, הוא לא רואה את אמיתת הדברים.

כשאדם מתמקד בראייה פנימית, לאט לאט הוא מתחיל לשים לב לנקודות יותר עמוקות ובאופן יותר יסודי. פרטים ופרטי פרטים, ועד לאופן שבו אני מתבייש ממני ולא מהזולת.

דוקא בחינוך עצמי, כשהכוחות מתפנים אל העיקר, נוצר מרחב עצמי-פנימי, ומתגלה העצמיות של האדם.

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע אחד בלבד מידי יום חמישי בשעה 21:15 בדיוק! במושב חמד שבמרכז הארץ, על הכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה. השיעור גם משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:30, תפילת ערבית בשעה 21:00) במושב חמד, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

הלכות תפילה (רמב"ם, פרק א')

(בעיבוד קל ובתוספת כותרות)

עבודת הלב

א. מצות עשה להתפלל בכל יום שנאמר "ועבדתם את ה' אלקיכם". מפי השמועה למדו שעבודה זו היא תפילה שנאמר "ולעבדו בכל לבבכם" – אמרו חכמים: "אי זו היא עבודה שבלב, זו תפילה". ואין מנין התפילות מן התורה. ואין משנה התפילה הזאת מן התורה. ואין לתפילה זמן קבוע מן התורה.

שבח, בקשה והודיה

ב. ולפיכך נשים ועבדים חייבין בתפילה לפי שהיא מצות עשה שלא הזמן גרמא (שאינה תלויה בזמן מסויים). אלא חיוב מצוה זו כך הוא: שיהא אדם מתחנן ומתפלל בכל יום ומגיד שבחו של הקדוש ברוך הוא; ואחר כך שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה; ואחר כך נותן שבח והודיה לה' על הטובה שהשפיע לו – כל אחד לפי כחו.

התפילה בימים עברו

ג. אם היה רגיל מרבה בתחנה ובקשה, ואם היה ערל שפתים מדבר כפי יכלתו ובכל עת שירצה. וכן מנין התפילות כל אחד כפי יכלתו, יש מתפלל פעם אחת ביום ויש מתפלל פעמים הרבה. והכל יהיו מתפללין נכח (לכיוון) המקדש בכל מקום שיהיה. וכן היה הדבר תמיד ממשה רבינו ועד עזרא.

תקנת עזרא ובית דינו

ד. כיון שגלו ישראל בימי נבוכדנצר הרשע, נתערבו בפרס ויוון ושאר האומות, ונולדו להם בנים בארצות הגוים. ואותן הבנים נתבלבלו שפתם והיתה שפת כל אחד ואחד מעורבת מלשונות הרבה. וכיון שהיה מדבר,

אינו יכול לדבר כל צורכו בלשון אחת אלא בשיבוש, שנאמר "ובניהם חצי מדבר אשדודית וגו'" ואינם מכירים לדבר יהודית וכלשון עם ועם. ומפני זה כשהיה אחד מהן מתפלל, תקצר לשונו לשאול חפציו או להגיד שבח הקדוש ברוך הוא בלשון הקדש עד שיערבו עמה לשונות אחרות. וכיון שראה עזרא (הסופר) ובית דינו כך, עמדו ותקנו להם שמונה עשרה ברכות על הסדר: שלש ראשונות שבח לה' ושלש אחרונות הודיה, ואמצעיות יש בהן שאלת כל הדברים שהן כמו אבות (הכוללים) כל חפציו איש ואיש ולצרכי הציבור כולן – כדי שיהיו ערוכות בפי הכל, וילמדו אותן ותהיה תפילת אלו העלגים תפילה שלימה כתפילת בעלי הלשון הצחה. ומפני ענין זה תקנו כל הברכות והתפילות מסודרות בפי כל ישראל, כדי שיהא ענין כל ברכה ערוך בפי העלג.

תפילות כנגד קורבנות

ה. וכן תקנו שיהא מנין התפילות כמנין הקרבנות. שתי תפילות בכל יום כנגד שני תמידין, וכל יום שיש קרבן מוסף תקנו בו תפילה שלישית כנגד קרבן מוסף. ותפילה שהיא כנגד (קרבן) תמיד של בקר היא הנקראת תפילת השחר. ותפילה שכנגד (קרבן) תמיד של בין הערבים היא הנקראת תפילת מנחה. ותפילה שכנגד המוספין היא נקראת תפילת המוספין.

תפילת הלילה

ו. וכן התקינו שיהא אדם מתפלל תפילה אחת בלילה שהרי איברי (קרבן) תמיד של בין הערבים מתעכלין והולכין כל הלילה שנאמר "היא העולה וגו'", כענין שנאמר "ערב ובקר וצהרים אשיחה ואהמה, וישמע

תפילת נדבה

ט. תפילות אלו אין פוחתין מהן אבל מוסיפין עליהם. אם רצה אדם להתפלל כל היום כולו, הרשות בידו. וכל אותן התפילות שיוסיף כמו מקריב נדבות, לפיכך צריך שיחדש דבר בכל ברכה וברכה מן האמצעיות מעין הברכות. ואם חידש אפילו בברכה אחת דיו כדי להודיע שהיא נדבה ולא חובה. ושלוש ראשונות ושלוש אחרונות לעולם אין מוסיפין בהן ולא פוחתין מהן ואין משנין בהן דבר.

י. אין הציבור מתפללין תפילת נדבה לפי שאין הציבור מביאין קרבן נדבה. ולא יתפלל אפילו יחיד מוסף שתיים, אחת חובת היום ואחת נדבה, לפי שאין מתנדבין קרבן מוסף. ויש מן הגאונים מי שהורה שאסור להתפלל תפילת נדבה בשבתות וימים טובים לפי שאין מקריבין בהן נדבה אלא חובת היום בלבד.

קולי". ואין תפילת ערבית חובה כתפילת שחרית ומנחה. ואף ע"פ כן נהגו כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם להתפלל ערבית וקבלוה עליהם כתפילת חובה.

תפילת נעילה

ז. וכן תקנו תפילה אחר תפילת מנחה סמוך לשקיעת החמה ביום התענית בלבד, כדי להוסיף תחנה ובקשה מפני התענית. וזו היא התפילה הנקראת תפילת נעילה, כלומר, ננעלו שערי שמים בעד השמש ונסתרה, לפי שאין מתפללין אותה אלא סמוך לשקיעת החמה.

מנין התפילות

ח. נמצאו התפילות בכל יום שלש. ערבית ושחרית ומנחה. ובשבתות ובמועדים ובראשי חדשים ארבע – שלש של כל יום ותפילת המוספין. וביום הכיפורים חמש – ארבע אלו ותפילת נעילה.

התחדשנו!

בוטאו לבקר באתר המשודרג

www.tanya.com

הסיפור השבועי

תפנית במשפט

אם לא דיי בכך, השופט קבע כי עד בירור הענין יש לסגור את טחנת הקמח.

חיים היה שבור ומדוכא. חלומו התנפץ לרסיסים. הוא לא תלה תקוות בבית המשפט, שכן השופטים ודאי ייטו לרעתו. כספו אזל והלך מיום ליום, עד שנאלץ לבקש את רחמיהם של אחיו. מדוכדך ושבור היה חיים, והדבר פגע בבריאותו עד שנפל למשכב.

כשראה שאפסה כל תקווה מיהר אל רבו, הצדיק מפוריסוב. בדמעות שטח את סיפור נפילתו מאיגרא רמה לבירא עמיקתא.

האזין הצדיק לדברים רוב קשב, וכשסיים חיים לתנות את צרותיו אמר לו: "התורה אומרת 'ואיש כי לא יהיה לו גואל, והשיגה ידו, ומצא כדי גאולתו'. פירוש הדברים הוא, שכאשר ליהודי אין גואל המסייע לו, כי אז הקב"ה עצמו מתגייס לעזרה, בבחינת 'השיגה ידו'".

הוא סיפר לחסיד הכאוב את סיפורם של זוג יהודים שבאו אל המגיד מקוז'ניץ וביקשו שיסייע להם להיחלץ מצרה גדולה. במפתיע דרש מהם הצדיק סכום עתק. האשה כעסה ואמרה לבעלה בחרי אף: "השם יתברך יסייע לנו גם אם לא ניתן לו אף פרוטה אחת!". למשמע הדברים קרא המגיד בשמחה: "עכשיו, כשהבנתם שהקב"ה הוא המושיע – נושעתם!".

"גם אתה", אמר הצדיק מפוריסוב לחיים, "בטח בה" והוא יושיעך".

יצא חיים מחדרו של הרבי מהורהר. "הלוא תמיד ביקשתי את עזרת הבריות", ערך בלבו חשבון נפש נוקב, "שכחתי לבטוח בקב"ה". הוא שב לביתו מחוזק ומעודד.

הגיע יום המשפט. חיים נסע לוורשה, התייצב באולם בית המשפט וחיכה לתחילת הדיון.

חיים הביט במרבדי החיטה הזהובים, שנפרשו למלוא האופק, בשדות המניבים שליד העיר זליכוב שבפולין, ונשם אל ריאותיו את ריח הקציר. "לאן החיטה מיועדת?", התענין אצל הפועלים שעסקו בקציר החיטה ובהעמסתה על עגלות.

"ללברטוב", ענו הפועלים, "שם יטחנו אותה". "עד לברטוב?", תמה חיים.

הפועלים משכו בכתפיהם. "אין באזור טחנת קמח, ואין ברירה אלא לנסוע ללברטוב".

הבעת השתאות עלתה על פניו של חיים ורעיון נצנץ במוחו. אך לפני זמן נועץ ברבו, הצדיק רבי יעקב צבי מפוריסוב, באיזה עסק לשלוח את ידו. הוא מיהר לנסוע ללברטוב, נכנס לטחנת הקמח ותהה על קנקנה.

בראש מלא תכניות שב חיים אל רבו. הרבי שמע את הרעיון שבפיו והשיב: "אם בירת שבכל הסביבה אין טחנת קמח, ייתן השם ותצליח במעשי ידיך".

כשברכת הרבי עמו יצא חיים לברלין וקנה מכונות להקמת טחנת קמח. כעבור כמה שבועות הגיעו המכונות, וחיים התהלך בחדווה בין הפועלים העמלים על הקמת הטחנה. בעיני רוחו כבר ראה את ההצלחה הצפויה לה.

ואכן, הטחנה המתה מלקוחות. איכרי האזור שיוועו לטחנת קמח קרובה, והחיטה זרמה אל הטחנה ללא הרף.

אולם הצלחת היהודי היתה לצנינים בעיני אדון הכפר השכן, שהיה שונא ישראל. הלה ירש מאביו טחנת קמח,

אך מעולם לא הפעילה והיא היתה מושבתת כל השנים. הצלחתה של טחנת הקמח החדשה מילאה אותו קנאה.

כעבור זמן קיבל חיים זימון למשפט בגין הסגת גבול. חיים נדהם: הסגת גבול?! מתי פעלה כאן טחנת קמח?!

שכנו של אדון הכפר הניצב כאן, ואני מצהיר בזה שטחנת הקמח שלו מעולם לא היתה פעילה. טענותיו על הסגת גבול הן שקר וכזב".

האורח הפנה מבט נוקב לעבר אדון הכפר והרעים לעברו: "שקרן נאלח! כיצד אתה מעליל על היהודי הזה עלילות כזב! מימך לא דרכת בטחנת הקמח שהוריש לך אביך!". סיים האיש את דבריו - סב על עקביו ונעלם כלא היה.

השופט הפנה מבט זועף לעבר התובע, שנראה עתה אבל וחפוי ראש, ודרש את תגובתו. מראהו של האדון היה מעורר רחמים. פיקת גרונו עלתה וירדה חליפות, והוא נראה נדהם ומוכה הלם. השופט לא נזקק ליותר מזה כדי לדחות את העתירה.

במהרה שבו הקולות העולצים להישמע בטחנת הקמח של חיים, שזכר את דברי הצדיק מפוריסוב: "בטח בה", וממנו תבוא הישועה!".

תחילה נשא את דבריו התובע, אדון הכפר. הוא דיבר בשחצנות ובלעג על היהודי העלוב שניסה לגזול את פרנסתו, כאשר הקים טחנת קמח בסמוך לטחנה שלו, הפועלת כל השנים. לא היה לו כל קושי לספר לשופטים סיפורי בדים על הטחנה המצליחה שניהל ברוב כישרון, עד שהגיע חיים והחל להסיג את גבולו.

הוא סיים בדרישה להעניש את חיים בכל חומרת הדין, כדי להרתיע אחרים מלעשות מעשים כאלה, וירד מהדוכן בארשת חשיבות ובגו זקוף.

כעת הגיע תורו של חיים להשמיע את עמדתו. הוא קם על רגליו, מתוח וחיוור, כחכח בגרונו וברר את מילותיו. אך בטרם השמיע הגה נשמע לפתע קול מירכתי האולם: "כבוד בית המשפט, אנא עצרו!".

כל הנוכחים הסבו את ראשיהם בהפתעה לעבר דלתות האולם. גבר לא מוכר נכנס פנימה, מתנשף במהירות ומנופף בידיו. "אני מבקש להיות סגורו של חיים. אני

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויחי

דברי יעקב ליוסף לפני מותו

יעקב, מוקף במשפחתו הגדולה והמאוחדת, זוכה לשבע עשרה שנות חסד במצרים. הוא מתענג על הקרבה המחודשת לבנו היקר יוסף ולשני נכדיו שלא הכירם בקטנותם, מנשה ואפרים. בהגיעו לגיל 147 יודע יעקב כי יום מותו קרב ובא. הוא קורא ליוסף בנו כדי לצוותו על סדרי קבורתו. הוא יודע כי בהיות יוסף השליט במצרים, יהיה בידו לקיים את צוואתו ולהביאה לפועל.

יעקב משביע את יוסף שלא יקברוהו במצרים, כי אם במערת המכפלה לצידה של לאה, בסמוך לאבותיו – אדם וחוה, אברהם ושרה, יצחק ורבקה. בהמשך הדברים מתנצל יעקב בפני יוסף על שלא קבר במערת המכפלה את אמו, היא אשתו האהובה, רחל. הוא רומז כי עשה זאת על פי ציווי עליון, שהרי רחל עתידה להתחנן במרום, לאחר חורבן בית המקדש הראשון, עבור בניה שעה שיעברו דרך מקום קבורתה בבית לחם בדרכם לגלותם.

יעקב מברך את מנשה ואפרים

בהיוודע ליוסף כי יעקב נוטה למות, הוא ממחר להתייצב עם שני בניו למרגלות מיטת אביו. יעקב, שידע מכבר כי עתידים לצאת שני שבטים מאחד מבניו, מודיע עתה ליוסף כי הוא זה שיזכה לכך, ושני בניו, מנשה ואפרים, יכללו מעתה בין 12 שבטי ישראל.

יעקב מבקש לברך את שני נכדיו, ויוסף מגיש אותם אליו באופן שמנשה הבכור לימין יעקב ואפרים הצעיר

לשמאלו. יעקב משכל את ידיו, ומניח את ימינו על ראש אפרים (שלשמאלו) ואת שמאלו על ראש מנשה (שלימינו) ומברך אותם. יוסף, בחושבו כי טעות היא הנובעת מראייתו הלקויה של אביו הזקן, ממחר לתקן את הנראה כטעות. אך יעקב בשלו, בהסבירו כי אף שמנשה הוא אכן הבכור וכי גם הוא ראוי לברכה, אך אפרים יגדל ממנו ועל כן ראוי הוא להתברך בימינו.

יעקב מברך את בניו

יעקב מזמן את בניו סביב מטתו על מנת לברכם טרם מותו. הוא משלב בדבריו התייחסות למהותו ותפקידו של כל אחד מבניו, עם דברי ברכה ונבואה אודות עתידו ועתיד צאצאיו. בתוך דבריו, הנאמרים בדרך כלל בלשון קצרה שרב בהם הרמוז על הגלוי, משלב יעקב גם דברי תוכחה.

ראובן – מצד היותו הבכור, היה ראוי לקבל את כתר הכהונה (שהוענק ללוי), אך בשל תכונות הכעס והפיזיות נמנעה ממנו זכות זו.

שמעון ולוי – בשל תכונתם הקשה המשותפת שבאה לביטוי בהריגת אנשי שכם ובמזימה להרוג את יוסף, יש להפרידם זה מזה. לוי יוצא ממניין 12 השבטים ובמקומו נכנס בן נוסף של יוסף.

יהודה – בשל תכונת מנהיגותו תצא ממנו משפחת מלכות דוד שבאחרית שושלתה ימלוך מלך המשיח.

זבולון – נחלתו תשכון לחוף הים וצאצאיו יעסקו

במסחר. ברווחיו יתמוך בבני שבט יששכר לומדי התורה. **יששכר** – תורתו תהיה אומנתו. צאצאיו יתמסרו ללימוד התורה ויהיו פוסקי ההלכה לכלל ישראל.

דן – יעקב מתנבא אודות גבורת מעשי שמשון השופט, נצר לשבט דן.

גד – בשמו מרומזים גדודי בניו שיצאו חלוצים במלחמות ישראל לכיבוש הארץ.

אשר – נחלתו תתברך בגידולי זיתים משובחים שיספקו שפע שמן זית זך לכל ישראל.

נפתלי – נחלתו בבקעת גינוסר המבורכת בפירות הממהרים להבשיל.

יוסף – יעקב מזכהו בדברי שבח מרובים, ובברכה מיוחדת הכוללת את ברכות ה' שקיבל הוא ובתסופת. בדבריו מזכיר אביו את משטמת אחיו כלפיו, ואת הצלחת דרכו גם בהיותו בגלות מצרים.

בנימין – בברכתו מרומז כי בית המקדש יהיה בנחלתו ומצאצאיו יעמדו מנהיגים ומושיעים לישראל כשואל המלך וכמרדכי ואסתר.

פטירת יעקב

בדבריו חוזר יעקב ומזכיר את רצונו להקבר במערת המכפלה במחיצת אברהם ושרה, יצחק ורבקה ואשתו לאה הקבורים שם. בסיימו דברי צוואתו, מכנס יעקב את רגליו ו'נאסף אל עמיו'.

כבוד מלכים ליעקב

יוסף פורץ בבכי, נופל על פני אביו ונושק לו לפרידה. הוא מצוה על רופאי מצרים לחנוט את יעקב. במצרים מוכרזים שבעים ימי אבל.

לאחר בקשת אישור מיוחד מפרעה, יוצאים יוסף ואחיו בראש שיירת לווייה ענקית לקבורת יעקב בארץ כנען. השיירה, ובה עבדי ושרי פרעה, עושה דרכה אל מערת

המכפלה שבחברון מלווה בפרשים וכרכרות. רושם רב עושה שיירת העם הרב העולה ממצרים על תושבי ארץ כנען ומלכיה, ורבים מהם מצטרפים למסע ההלוויה. בגורן האטד שבעבר הירדן נעצרת השיירה למספד ולשבעת ימי אבל, ובהגיעם לבסוף לחברון נקבר יעקב במערת המכפלה.

יד ההשגחה העליונה

עתה, לאחר הסתלקות אביהם, חוששים האחים שמא יבקש יוסף להנקם מהם על אשר עוללו לו. הם שולחים אליו שליחים ושמים בפיהם את דברי אביהם לפני מותו, לפיהם עליו לסלוח לאחיו. וכדי לעורר את רחמיו באים האחים לפני יוסף ונופלים לרגליו ומציעים עצמם להיות לו לעבדים.

יוסף הצדיק אינו יכול לראות את אחיו בכך. הוא פורץ בבכי ומבטיחם כי אין בדעתו כלל להרע להם, באשר גם אם מחשבתם במכירתו היתה להרע לו, מכל מקום הוא מצידו מקבל זאת באהבה – שהרי יד ההשגחה העליונה, מוסיף הוא, היא שגלגלה אותו למצרים על מנת שיהיה בידו להציל את משפחתו ואת העולם כולו מרעב. בסיום דבריו מרגיע יוסף את אחיו ומבטיחם כי ימשיך לעזור ולתמוך בהם כבעבר.

צוואת יוסף

יוסף זוכה לראות בחייו נכדים ונינים ונפטר בגיל 110 שנה. בצוואתו לפני מותו מנבא יוסף כי בוא יבוא יום הפקודה, בו יעלה הקב"ה את בני ישראל מארץ מצרים. הוא מבקש מאחיו ומשביעם להעביר לבניהם ולבני בניהם אחריהם את צוואתו כי בבוא העת, בצאתם ממצרים, יעלו את עצמותיו לקבורה בארץ ישראל. לאחר פטירתו נחנט יוסף וגופו ממתין בארון למשמרת עד גאולת ישראל ממצרים.

עם ישראל חי

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

דוקא כשיעקב אבינו נמצא במצרים והוא עומד לפני פטירתו – זהו הזמן שבו זוהרת במלוא עוצמתה העובדה שהוא 'חי'.

חיים במצרים

ויחי יעקב

עתה מובן מדוע נקראת פרשתנו 'ויחי'. דוקא כשיעקב אבינו נמצא במצרים והוא עומד לפני פטירתו – זהו הזמן שבו זוהרת במלוא עוצמתה העובדה שהוא 'חי'. קודם לכן, בהיות יעקב בארץ ישראל, לא נתגלתה דרגתו הרוחנית העליונה בשל היותו במקום הקדושה. הוא אמנם עבר הרבה צרות וייסורים, אך עדיין לא היה די בכך כדי לגלות את מדת דבקותו בקב"ה, ועכ"פ לא לפי ערך היותו "חי" באמת. אך באחרית ימיו כשהוא נמצא לפני פטירתו, לאחר שירד עם משפחתו למצרים, "ערוות הארץ", וגם שם הוא ובניו (ובכלל זה אפרים ומנשה שנולדו במצרים) עומדים בצדקתם במלוא השלימות – עכשיו רואים הכול את העובדה שיעקב אבינו היה 'חי'.

בתורה כל דבר מדויק בתכלית. גם שמות הפרשיות מדויקים ושמה של כל פרשה מבטא את מהותה ותוכנה. לאור זאת מתבקשת השאלה, מדוע נקראת פרשתנו בשם 'ויחי', בה בשעה שהיא עוסקת בהפך הגמור? שהרי מתחילת הפרשה מסופר על פטירתו של יעקב אבינו ולא על חייו.

ההסבר טמון בעומק משמעותם של החיים. חיים אמיתיים הם נצחיים. לעומתם חיים שיש בהם תנודות ושעלולים להיפסק, אינם חיים במובנו האמיתי של המושג. משום כך, רק על הקב"ה, מקור החיים, אפשר לומר שהוא חי באמת, כמו שנאמר: "וה' אלוקים אמת הוא אלוקים חיים". הואיל והקב"ה הוא 'אמת', שאין בו שינויים ושאינו נפסק לעולם, הוא גם נקרא 'חיים'.

אמונה בגלות

הקשיים מגלים

הגמרא אומרת: "יעקב אבינו לא מת – מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים". המשך קיומו של עם ישראל, מתוך דבקות בה', בדרכו של יעקב – זהו המשך חייו של אביהם. לכן נקראת הפרשה 'ויחי', מפני שדוקא בה אנו רואים בבירור את החיים הנצחיים של יעקב אבינו.

איך יכולים גם בני תמותה לזכות ב'חיים' אלה? על ידי דבקות בה'. הואיל והקב"ה הוא החיים האמיתיים, על כן כל הדבק בו – אף הוא חי. וכך נאמר על עם ישראל: "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם – חיים כולכם היום".

ומכאן לקח נצחי לכל יהודי, שדוקא בזמן הגלות, כאשר הקשיים והצרות מרובים, ובפרט בשעה שאין רואים בעיני בשר איך יכולים להיגאל ("נסתם הקץ", כמו שנאמר אצל יעקב), ואף על פי כן לומדים היהודים תורה, מקיימים מצוות ומאמינים בכל עוז בגאולה השלימה – אזי מתגלה, שהתורה והקב"ה הם החיים האמיתיים של עם ישראל.

דבר זה מודגש ובא לידי ביטוי דוקא כשיהודי פוגש בדרכו מכשולים ונדרש להתמודד עם קשיים ובעיות. כל עוד החיים מתנהלים על מי מנוחות, אין באה לידי ביטוי ברור דבקותו בקב"ה. דוקא כשהוא נתקל בהפרעות ובקשיים בעבודת ה' ומתגבר עליהם – אז מתגלה בבירור כי הוא דבק באמת בקב"ה, ואז הוא נקרא 'חי'.

חינוך של ילד יהודי – לכתחילה ובדיעבד

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

בהיות התורה מושרשת בקב"ה, יש לה כח אין סופי ובלתי מוגבל, כח הגובר על המגבלות שבמצרים, ועד שדוקא בה ועל ידה ניתן להגיע לשלימות העליונה ביותר.

במצרים יגיע יהודי לשלמות העליונה ביותר.

ויחי יעקב בארץ מצרים

הפיכת חושך לאור

פרשתנו נפתחת בפסוק "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה". מפרש זאת 'בעל הטורים': ששנותיו הטובות ביותר של יעקב אבינו היו שבע עשרה השנים שחי במצרים.

כאשר אדמו"ר בעל ה'צמח צדק' היה ילד ולמד פירוש זה, חזר הביתה ושאל את סבו, רבנו הזקן (רבי שניאור זלמן, בעל ה'תניא'), איך ייתכן ששנות חייו הטובות ביותר של יעקב אבינו, בחיר האבות, יהיו במצרים?

ענה לו הרבי, שלפני ירידתו למצרים שלח יעקב את יהודה "להורות לפניו", ופירשו חז"ל – "להתקין לו בית תלמוד, שתהא שם תורה". כשלומדים תורה, מתקרבים אל ה' ויכולים לחיות חיים אמיתיים גם במצרים, ערוות הארץ.

כח אין סופי ובלתי מוגבל

יש לבאר את השאלה והתשובה בעומק יותר: כל תכלית עבודת האדם בעולם הזה היא להתרומם ממגבלותיו של העולם ולהגיע לדבקות באין סוף ברוך הוא. מצרים מסמלת את ההפך הגמור – מיצרים והגבלות. נשאלת השאלה: איך ייתכן שדוקא במצרים יגיע יעקב לשלימות חייו?

על כך באה התשובה, שכאשר קשורים עם התורה, ניתן לאדם הכח להגיע לדבקות בקב"ה אפילו במצרים. שכן התורה, בהיותה מושרשת בקב"ה בכבודו ובעצמו, יש בה כח אין סופי ובלתי מוגבל, ולכן היא גוברת על כל המגבלות של מצרים, ועד שיש בכחה לפעול, שדוקא

אולם לכאורה לא נתן הרבי תשובה מלאה לשאלת נכדו. השאלה היתה, איך ייתכן שדוקא במצרים יגיע יעקב לשלימות חייו, ואילו הוא הסביר שעל ידי התורה אפשר לחיות חיים שלמים גם במצרים.

ההסבר הוא, שזהו כחה של הפיכת החושך לאור, שאז מגיעים ליתרון מיוחד – "יתרון האור הבא מן החושך" – יתרונו של האור שבא דוקא מהפיכת החושך לאור. כאשר יהודי נשאר דבק בקב"ה בהיותו במצרים, יש כאן ענין של הפיכת החושך לאור, ועל ידי כך מגיעים לדרגה עליונה יותר מאשר על ידי האור עצמו.

תשובה ברמז

תשובה זו ניתנה לילד ברמז בלבד ולא במפורש, שכן כאשר מדובר בראשית החינוך, אין מקום לחשוב על הפיכת חושך לאור. ילד צריך לדעת שחושך הוא דבר רע, שצריך להימלט מפניו. רק לאחר שהוא גדל ומתבגר, הוא לומד, שאם בדיעבד הובא האדם למקום סכנה ועמד בנסיון, הרי אז הוא מגיע ליתרון האור הבא מן החושך, אך אין זה ענין לילד, משום שלכתחילה אסור לאדם להיכנס למקום סכנה.

זו גם כן ההוראה שטמונה בדברי הרבי, שאם חלילה חטא האדם ונפל תחת ממשלת 'מצרים', אל לו לומר נואש. אדרבה, עליו לעמוד איתן בנסיון ואז יצליח להפוך את 'מצרים' עצמה לאור ולהגיע ל'יתרון האור' שמביא את הגאולה האמיתית והשלימה.

חסידות על הפרשה

ויחי

חומריות העולם והגוף. "יששכר חמור גרם" –
ההתעסקות בבירור וזיכוכ החומר גורמת ומביאה
לאדם שכר רב.

(צוואת הריב"ש' סי' ק' עמ' 34)

* * *

איתא (מובא) בספרים ש'חמור' ראשי תיבות חכם
מופלג ורב רבן.

אומר רבי לוי יצחק שניאורסון (אביו של הרבי
מליובאוויטש):

החמור, שמוכן תמיד לשאת משא כבד ואינו מתנגד
לזה כלל, מסמל שיא של שפלות והכנעה. כשאדם קונה
בנפשו את מידת הענווה והביטול הזאת – הוא זוכה
להצלחה מופלגה בלימוד התורה. כמאמר "ונפשי כעפר
לכל תהיה, (ועל ידי זה) פתח ליבי בתורתך".

(לקוטי לוי יצחק' לזוהר כרך א, עמ' רעז)

גילוי העצם דוחה ומבטל את הרע
יהודה אתה ידוך אחיך, ירך בעורף אויביך
(מט,ח)

יהודה – רומז להודאה וביטול הבאים מעצם הנפש.
"יהודה אתה" – רומז להתגלות בחינה זו (אתה –
משמעו לשון נוכח, גילוי).

"ירך בעורף אויביך" – בשעה שמתגלית בחינת עצם
הנפש, אזי אויביך – הרע שבך, מפנה אליך את עורפו
ובורח ומתבטל. לא כפי שהיה בשעת יציאת מצרים,
שבני ישראל ברחו מן הרע – "כי ברח העם" – והרע
נשאר בתוקפו, אלא שעל ידי התגלות עצם הנשמה הרע
נדחה ונתבטל לגמרי.

(המשך תעו"ב' כרך ב')

'חמור שעושה אור'
יששכר חמור גרם (מט,יד)

אמר הבעל שם טוב: יששכר – יש שכר רב. חמור –

מארז ניגוני חב"ד

מ"ח ניגונים של התבוננות וכיסופים!!
4 דיסקים ב-120 ש"ח בלבד (כולל משלוח)

להזמנות: 052-56-75-770

באתר ביו-טיוב ובפייסבוק:
 מגזין, שיעורים נגונים ובלוגים מצולמים
 (באיכות HD), שידורים חיים בימי חמישי.
WWW.TANYAOR.COM

עודה ראשונה לנפש

סדר התנ"ך

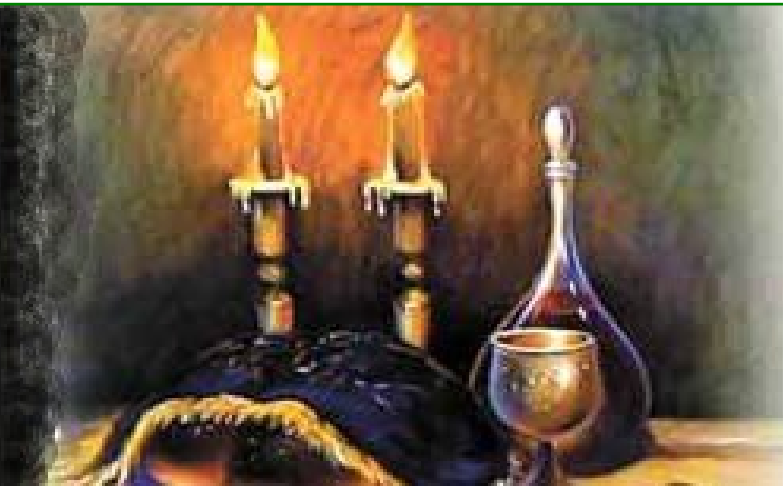
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:22	16:06	י-ם
17:23	16:20	ת"א
17:21	16:09	חיפה
17:25	16:24	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון